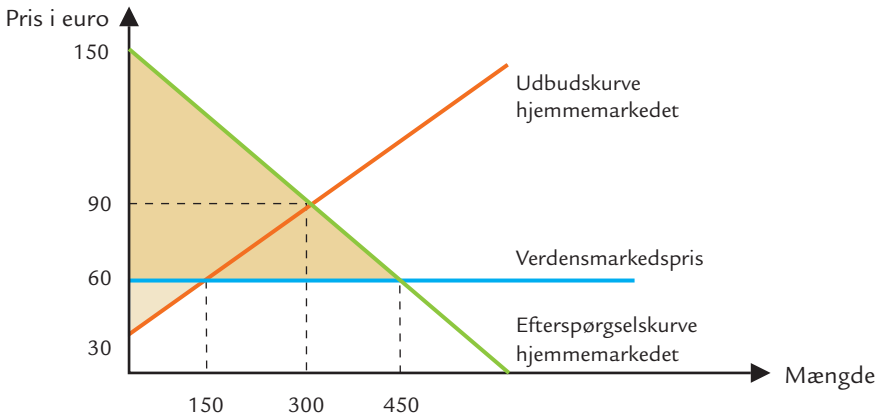

Figur. 10.5 *Import af et homogent produkt*

I figur 10.5 ses det, at ligevægten på hjemmemarkedet, inden der åbnes op for handel, dannes ved en pris på €90 og en mængde på 300 styk. Vi kan således beregne forbruger- og producentoverskuddet som:

$$\text{Forbrugeroverskud} \quad \frac{1}{2} \cdot (150 - 90) \cdot 300 = \quad \text{€9.000}$$

$$\text{Producentoverskud} \quad \frac{1}{2} \cdot (90 - 30) \cdot 300 = \quad \text{€9.000}$$

Der er altså et samfundsøkonomisk overskud på i alt €18.000.

Der bliver nu åbnet op for, at landet kan handle med omverdenen. Dette kan ske til en verdensmarkedspris på €60. De hjemlige producenter vil nu kun producere, indtil udbudskurven når prisen på verdensmarkedet. I figur 10.5 vil de således producere 150 styk. Ved en verdensmarkedspris på €60 vil den hjemlige efterspørgsel imidlertid være på 450 styk.

Forskellen mellem den indenlandske efterspørgsel og den indenlandske produktion vil blive dækket af import, der således vil svare til $450 - 150 = 300$ styk. Når andre lande kan producere og sælge et produkt til en verdensmarkedspris, der er lavere end ligevægtsprisen på det hjemlige marked, vil hjemlandet således importere det pågældende produkt.

Forbrugeroverskuddet (markeret med mørkegult i figur 10.5) og producentoverskuddet (markeret med lysegult i figur 10.5) efter, at der blev åbnet op for fri handel, kan beregnes til:

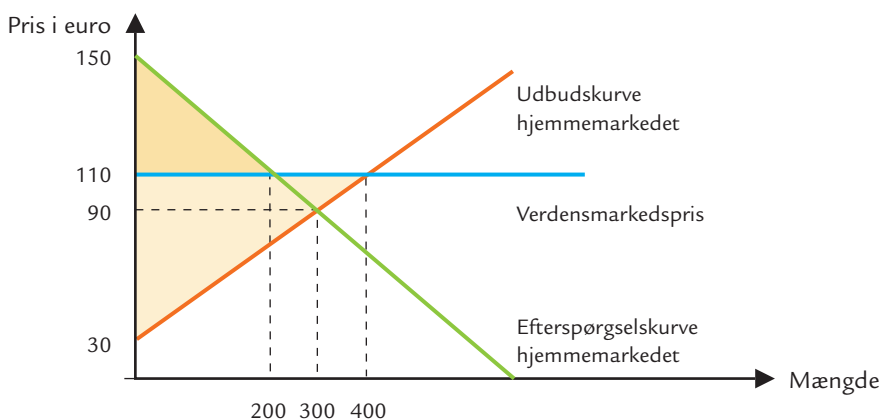
$$\text{Forbrugeroverskud} \quad \frac{1}{2} \cdot (150 - 60) \cdot 450 = \quad \text{€20.250}$$

$$\text{Producentoverskud} \quad \frac{1}{2} \cdot (60 - 30) \cdot 150 = \quad \text{€2.250}$$

Der er således et samfundsøkonomisk overskud på i alt €22.500, der er €4.500 større, end før der blev åbnet op for den frie handel. Det ses, at det skyldes en stigning i forbrugeroverskuddet, der er større end faldet i producentoverskuddet.

I figur 10.6 er den omvendte situation gældende. Her er verdensmarkedsprisen på €110 højere end ligevægtsprisen i hjemlandet, der fortsat er €90. Til en verdensmarkedspris på €110, vil de hjemlige forbrugere kun efterspørge en mængde på 200 styk, mens producenterne producerer 400 styk. Forskellen på 200 styk går til eksport.

Figur. 10.6 Eksport af et homogent produkt

Som vi så ovenfor, var der et samfundsøkonomisk overskud på €18.000, inden der blev åbnet op for fri handel. Vi kan nu beregne forbrugeroverskuddet (markeret med mørkegult i figur 10.6) og producentoverskuddet (markeret med lysegult i figur 10.6) med fri handel som:

$$\text{Forbrugeroverskud} \quad \frac{1}{2} \cdot (150 - 110) \cdot 200 = \quad \text{€4.000}$$

$$\text{Producentoverskud} \quad \frac{1}{2} \cdot (110 - 30) \cdot 400 = \quad \text{€16.000}$$

Der er således nu et samfundsøkonomisk overskud på i alt €20.000 – altså €2.000 større end situationen uden fri handel. I dette tilfælde er det som følge af en stigning i producentoverskuddet, der er større end faldet i forbrugeroverskuddet.

Det ses således, at hvad enten verdensmarkedsprisen er højere eller lavere end hjemmemarkedsprisen, er der en samfundsmæssig gevinst ved at åbne